

Zakonske odredbe vezane uz rad redovitog učenika

Maloljetni redoviti učenici mogu obavljati poslove samo pod uvjetima utvrđenim Zakonom o radu („NN“, br. 93/14. i 127/17.), Pravilnikom o obavljanju djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem („NN“, br. 28/2019.), Pravilnikom o poslovima na kojima se ne smije zaposliti maloljetnik („NN“, 89/15. i 94/16.) i Pravilnikom o poslovima na kojima maloljetnik može raditi i aktivnostima u kojima smije sudjelovati («NN» br. 62/10.).

Važnije odredbe navedenih propisa:

Pravilnik o obavljanju djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem

2. Posredovanje za povremeni rad redovitih učenika

Članak 9.

Posredovanje za povremeni rad redovitih učenika koje obavljaju srednjoškolske ustanove u smislu ovoga Pravilnika je:

- 1) obavljanje poslova posredovanja za povremeni rad redovitih učenika srednjoškolskih ustanova za vrijeme zimskog, proljetnog i ljetnog odmora, čije trajanje za svaku školsku godinu propisuje ministar nadležan za obrazovanje
- 2) vođenje očevidnika učenika-članova i obavljenih posredovanja
- 3) obračun i naplata učenikove zarade, propisanog doprinosa te naknade za posredovanje od naručitelja i
- 4) isplata punog iznosa zarade učeniku bez naknade.

Članak 10.

Za posredovanje za rad maloljetnog redovitog učenika srednjoškolske ustanove moraju imati pisanu suglasnost njegovog zakonskog zastupnika ili skrbnika, a za učenika mlađeg od 15 godina i pisanu suglasnost nadležnog inspektora.

Članak 12.

(1) O povremenom radu redovitog učenika sklapa se ugovor koji nosi naziv: »Ugovor o povremenom radu redovitog učenika« (u daljnjem tekstu: ugovor).

(2) Ugovor iz stavka 1. ovoga članka sklapaju maloljetni redoviti učenik uz supotpis zakonskog zastupnika ili skrbnika i naručitelja posla, a uz posredovanje srednjoškolske ustanove.

(3) Ugovor iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati broj pod kojim su srednjoškolske ustanove upisane u evidenciju ministarstva nadležnog za rad, ime i prezime učenika, datum i mjesto rođenja učenika, OIB učenika, broj članske isprave, puni naziv i sjedište naručitelja posla, podatke o vrsti poslova, broju radnih sati, cijeni sata rada i iznosu zarade.

(4) Ugovor se sklapa u tri istovjetna primjerka.

Članak 13.

(1) Puno radno vrijeme maloljetnog redovitog učenika ne smije biti duže od sedam sati dnevno i 35 sati tjedno.

(2) Iznimno, **puno radno vrijeme maloljetnog redovitog učenika koji je navršio 15 godina života može biti osam sati dnevno i 40 sati tjedno.**

Članak 14.

(1) Maloljetni redoviti učenik koji dnevno radi više od 4 sata i 30 minuta, ima pravo na odmor (stanku) od najmanje 30 minuta.

(2) Između dva uzastopna radna dana, maloljetni redoviti učenik ima pravo na odmor (dnevni odmor) od najmanje 14 sati neprekidno.

(3) Maloljetni redoviti učenik ima pravo na tjedni odmor u trajanju od najmanje 48 sati neprekidno.

Članak 15.

Zabranjen je rad maloljetnog redovitog učenika u razdoblju između 20 sati uvečer i 6 sati ujutro.

Članak 17.

(1) Srednjoškolske ustanove prije početka rada učeniku uručuju ugovor iz članka 12. ovoga Pravilnika.

(2) Naručitelj je dužan ovjeriti i dopuniti ugovor sa stvarnim brojem sati rada i iznosom zarade učenika u roku od 15 dana nakon obavljenog posla odnosno nakon što mu učenik po obavljenom poslu dostavi ugovor.

(3) Ugovor iz stavka 2. ovoga članka za srednjoškolske ustanove je vjerodostojna isprava za obračun i naplatu:

- 1) zarade za obavljeni rad redovitog učenika
- 2) doprinosa za slučaj ozljede na radu redovitog učenika odnosno drugih doprinosa prema posebnim propisima i
- 3) naknade za srednjoškolske ustanove koja ne može biti veća od 10% od iznosa učenikove zarade.

(4) Naknada iz stavka 3. točke 3. ovoga članka može se naplatiti samo od naručitelja i služi u svrhu poboljšanja učeničkog standarda u srednjoškolskim ustanovama.

Pravilnik o poslovima na kojima se ne smije zaposliti maloljetnik

Članak 3.

(1) Maloljetnici moraju biti zaštićeni od svih posebnih opasnosti za njihovu sigurnost, zdravlje i razvoj, koje su posljedica nedostatka iskustva, nedostatka svijesti o postojećim ili mogućim opasnostima ili činjenice da još uvijek nisu u potpunosti psihofizički zreli, a poslovi koji će vjerojatno predstavljati posebne opasnosti u smislu navedenog uključuju:

- 1) štetno izlaganje fizikalnim, biološkim i kemijskim štetnostima utvrđenim u Prilogu 1. ovoga Pravilnika, koji čini njegov sastavni dio
- 2) poslove, postupke i rad utvrđene u Prilogu 2. ovoga Pravilnika, koji čini njegov sastavni dio.

(2) Radi zaštite zdravlja i razvoja, maloljetnik se ne smije zaposliti na poslovima:

- 1) koji su prema propisima zaštite na radu utvrđeni kao poslovi s posebnim uvjetima rada
- 2) koji su prema posebnim propisima utvrđeni kao osobito teški i za zdravlje štetni te se obavljaju u skraćenom radnom vremenu ili se vrijeme njihovog obavljanja računa kao staž osiguranja s povećanim trajanjem
- 3) koji su objektivno iznad njegovih fizičkih ili psiholoških sposobnosti; koji uključuju štetno izlaganje agensima koji su otrovni, kancerogeni, koja uzrokuju nasljedna genetska oštećenja ili štete nerođenom djetetu, ili koji na bilo koji način dugotrajno utječu na ljudsko zdravlje; koji obuhvaćaju štetno izlaganje zračenju; koji obuhvaćaju opasnost od nesretnih slučajeva za koje se može pretpostaviti da ih maloljetnik ne može prepoznati ili izbjeći uslijed njegove nedostatne pozornosti na sigurnost, ili nedostatka iskustva ili obuke; kod kojih postoji opasnost za život zbog izloženosti ekstremnoj hladnoći ili toplini; kod kojih postoji opasnost od buke ili vibracija štetnih po zdravlje; proizvodnje i rukovanja napravama, pirotehničkim sredstvima i drugim predmetima koji sadrže eksplozive; koji uključuju rad sa bijesnim, otrovanim i otrovnim životinjama; klanja životinja u industrijskim razmjerima; koji obuhvaćaju rukovanje opremom za proizvodnju, skladištenje ili korištenje stlačenih, tekućih ili otopljenih plinova; koji uključuju rad s bačvama, cisternama, rezervoarima ili staklenkama koje sadrže kemijske agense navedene u stavku 1. ovoga članka; kod kojih postoji opasnost od rušenja građevina; kod kojih postoji opasnost od visokonaponskog elektriciteta; čiji tempo određuju strojevi, a obuhvaća plaćanje prema rezultatu.

(3) Iznimno od stavka 2. podstavka 1. ovoga članka, na poslovima s posebnim uvjetima rada može se zaposliti maloljetnik koji je završio stručno srednjoškolsko obrazovanje za te poslove, ako za njih ispunjava i ostale propisane uvjete i ako mu je utvrđena zdravstvena sposobnost za obavljanje tih poslova na način propisan posebnim podzakonskim propisom koji uređuje utvrđivanje zdravstvene sposobnosti maloljetnika.

(4) U okolnostima iz stavka 3. ovoga članka, maloljetnik smije obavljati poslove s posebnim uvjetima rada isključivo pod nadzorom ovlaštene osobe poslodavca.

Članak 4.

Radi zaštite ćudoređa, maloljetnik se ne smije zaposliti na poslovima u kockarnicama, salonima za igre na sreću, disko klubovima, noćnim barovima i noćnim klubovima, kao i na drugim poslovima koji bi mogli ugroziti njegovo ćudoređe.

Pravilnik o poslovima na kojima maloljetnik može raditi i aktivnostima u kojima smije sudjelovati

1. Poslovi na kojima maloljetnik može raditi samo nakon prethodnog utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za obavljanje tih poslova

Članak 2.

(1) Maloljetnik može, osim na poslovima na kojima se sukladno posebnom propisu ne smije zaposliti, raditi na drugim poslovima samo nakon prethodnog utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za obavljanje tih poslova (u daljnjem tekstu: zdravstvena sposobnost).

(2) Zdravstvena sposobnost iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se zdravstvenim pregledom prije početka rada te tijekom rada, najkasnije protekom godine dana rada maloljetnika, a i prije isteka toga roka kada to ocijeni izabrani doktor opće/obiteljske medicine ili nadležni specijalist medicine rada ili kada to zatraži maloljetnik, odnosno njegov zakonski zastupnik.

Članak 3.

(1) Zdravstveni pregled maloljetnika obavlja se na temelju uputnice za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti maloljetnika koju izdaje poslodavac (Obrazac MA-1).

(2) Uputnica iz stavka 1. ovoga članka naročito sadrži podatke o poslu na kojemu će maloljetnik raditi ili radi, trajanju posla te opasnostima i štetnostima kojima tijekom posla maloljetnik može biti izložen.

Ostali uvjeti vezani uz povremeni rad redovnih učenika:

- Svi radovi se obavljaju po uputama i uz neposredan nadzor i kontrolu naručitelja (poslodavca).
- Poslodavac je dužan osigurati učeniku propisana zaštitna sredstva i propisane mjere za obavljanje poslova na siguran način, sukladno Zakonu o zaštiti na radu.
- Poslodavac se obvezuje isplatiti povećanu plaću za rad u otežanim uvjetima rada, noćni i prekovremeni rad (takav rad je zakonom dozvoljen samo punoljetnim učenicima), rad nedjeljom i rad državnim praznikom sukladno čl. 94. Zakona o radu.
- Poslodavac se obvezuje učeniku podmiriti troškove prijevoza ako je mjesto obavljanja rada izvan gradske zone javnog prometa.
- Ukoliko učenici rade duže vrijeme preko ljetnog odmora pa ih se želi isplatiti mjesečno, poslodavac je dužan za svako razdoblje za isplatu sklopiti poseban ugovor s točno označenim datumom početka i završetka razdoblja, brojem odrađenih sati i iznosom zarade za to razdoblje.
- Zarade se učenicima isplaćuju isključivo putem njihovih žiro ili tekućeg računa.